

Danuta Sorbian
Prezes
Oddziału Warszawskiego SUSCRP

OPŁATA SKARBOWA ZA CZYNNOŚCI Z ZAKRESU REJESTRACJ STANU CYWILNEGO

W świetle obowiązującej ustawy z dnia 29 września 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego, która określa tryb i formę czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego oraz ustawy z dnia z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, należy jednoznacznie stwierdzić, że nadrzędnym celem ustawodawcy formułującego ustawę o opłacie skarbowej było dokonanie w załączniku do przedmiotowej ustawy, systemowego podziału zakresu czynności, od której pobierana jest opłat skarbowa. I tak opłacie skarbowej podlega lub nie podlega:

- dokonanie czynności urzędowej,
- wydanie zaświadczenia,
- wydanie zezwolenia (pozwolenia, koncesji),
- złożenie dokumentu.

Zamieszczenie czynności kierownika urzędu stanu cywilnego polegających na wpisaniu zagranicznego aktu, czy też dokonanie innych czynności podejmowanych na wniosek w części I. pkt 3 i 4 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej, zatytułowanej „dokonanie czynności urzędowej” uzasadnia konieczność pobrania opłaty, o ile dokonana czynność jest zgodna z treścią złożonego wniosku. Tą czynnością jest wpisanie zagranicznego aktu stanu cywilnego, czego zewnętrznym dowodem jest wydanie z niego odpisu. Wcześniej wydawane decyzje, nie załatwiały wniosku i nie kończyły postępowania na etapie I. instancji.

Odnosząc się zatem raz jeszcze do zasadności pobierania opłaty skarbowej w dotychczasowej wysokości, w zależności od rodzaju dokonanej zgodnie z wolą wnioskodawcy czynności, należy podkreślić, że taka zasada wynika m.in. z istoty opłaty skarbowej, która powinna charakteryzować się cechą odpłatności (ekwiwalentności) za dokonane czynności i za wydany na tej podstawie dokument, potwierdzający dokonanie wnioskowanych czynności.

Jedynym zewnętrznym dowodem dokonania czynności w oparciu o ustawę Prawo o aktach stanu cywilnego i to czynności zgodnej z treścią złożonego wniosku

jest odpis sporządzonego w księdze aktu. Natomiast zewnętrznym dowodem odmowy dokonania czynności jest decyzja administracyjna. W świetle powyższego, dokonanie czynności na wniosek to wpisanie aktu, sprostowanie, uzupełnienie, zarejestrowanie na podstawie zagranicznego zdarzenia, odtworzenie treści aktu.

Za czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego dokonywane na wniosek składany w Polsce pobierana jest opłata skarbową, natomiast zakres przedmiotowy i wysokość opłaty za te same czynności dokonywane na wniosek, lecz za pośrednictwem konsula, pobiera się opłatę zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie opłat konsularnych „Taryfa opłat podstawowych”.

„Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego” umieszczone zostały w rozporządzeniu Ministra Spraw Zagranicznych dziale VII załącznika i w sprawach omawianych powyżej, usytuowane pod nr 7.02 „Przygotowanie dokumentacji związanej z wpisaniem zagranicznego dokumentu dotyczącego stanu cywilnego do polskich ksiąg stanu cywilnego oraz doręczenie odpisu polskiego aktu stanu cywilnego sporządzonego na tej podstawie”.

Taryfa opłat konsularnych jak widać nie przewiduje nawet takiej czynności konsula jak doręczenie decyzji o wpisaniu aktu. Zgodnie z kodeksem postępowania administracyjnego dla zaistnienia decyzji w obrocie prawnym konieczne jest jej doręczenie przed sporządzeniem aktu i wydaniem z niego odpisów, gdy tymczasem opłaty za czynność polegającą na doręczeniu decyzji, rozporządzenie Ministra Spraw Zagranicznych o opłatach konsularnych nie przewiduje. Dla porównania można przytoczyć zapis z tej samej taryfy opłat konsularnych, w sprawach innych niż rejestracja stanu cywilnego, gdzie formą załatwienia wniosku jest decyzja:

Dz. II – Czynności w sprawach obywatelstwa polskiego, poz. 2.06 „Przyjęcie i opracowanie wniosku o stwierdzenie przez wojewodę posiadania obywatelstwa polskiego wraz z doręczeniem decyzji w tej sprawie”.